

Toimintakertomus

2024



RAUHAN-
KASVATUS-
INSTITUUTTI

Sisällys

Rauhankasvatus luo toivoa moninaisten kriisien ajassa	3
Toimintamme vuonna 2024 lyhyesti	5
Diplomatia voi estää sodan – kestävää rauhaa tuetaan kasvatuksellisin keinoin!	7
Antirasismikoulutuksille on tarvetta ja kysyntää	12
Intersektionaalista tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä – iloa tehdystä työstä ja pettymystä poliittisten linjausten ja päätösten edessä	15
Globaali vastuu – jatkuvuutta, muutoksia ja uusia tuulia	19
Nuoret rauhaa ja yhdenvertaisuutta rakentamassa	21
Sisäistä vakautta ja selkeyttä toimintaympäristön muutoksessa	25

Rauhankasvatus luo toivoa moninaisten kriisien ajassa

Rauhankasvatusinstituutti ry (RKI) on valtakunnallinen rauhankasvatuksen kehittäjä ja käytännön toimija. Rauhankasvatusinstituutin tehtävänä on olla mukana luomassa yhteiskuntaa, jossa yksilöt ja yhteisöt toimivat rohkeasti rauhan, vastuullisuuden, demokratian, väkivallattomuuden ja globaalin oikeudenmukaisuuden puolesta ja ovat valmiita haastamaan eriarvoistavat normit, valtarakenteet ja ajattelutavat.

Globaali pandemia, ilmastonmuutos ja lähelle tulleet sodat ovat viime vuosien aikana horjuttaneet syvästi ihmisten turvallisuuden tunnetta ja tulevaisuuden uskoa. Myös vuotta 2024 ovat varjostaneet sodat, ilmasto- ja ympäristöhuoli ja moninainen turvattomuus. Huoli tulevaisuudesta ja kasvavat viholliskuvat tarvitsevat vastapainokseen mahdollisuuksia toimia yhdessä, rakentaa luottamusta tulevaisuuteen ja iloita hyvistä asioista maailmassa.

Työmme merkityksellisyys auttaa meitä RKI:ssa jaksamaan inhimillisen kärsimyksen ja militaristisen puheen vallatessa mediatilaa ja päivittäisiä keskusteluja. Työssämme koulutimme, tuotimme rauhankasvatuksellista materiaalia, toimimme ihmisiä yhteen, kuuntelimme ja osallistuimme aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun rauhan teemoista. Erityisen tärkeäksi koimme nuorten toimijuuden tukemisen sekä kasvattajien rinnal-

la kulkemisen heidän tarpeitaan kuunnellen ja niihin toiminnallemme vastaten. Yhteiskuntarauhan vahvistamisen näkökulmasta on tärkeää, että kasvattajat osaltaan jaksavat tukea lapsia ja nuoria haastavien tilanteiden ja turvallisuuden tunnetta horjuttavien ilmiöiden käsittelyssä. Työllämme muistutimme, että rauhalle on tilaa maailmassa ja sitä voi rakentaa monilla muillakin keinoin kuin aseelliseen puolustautumiseen valmistautuen. Yhdessä toimiminen luo iloa, luottamusta ja toivoa tulevaisuuteen.

Valtakunnallisena rauhanjärjestönä RKI toi, kuten olemme tuoneet jo yli 40 vuotta, ihmisiä yhteen ja tarjosimme konkreettisia toiminnan mahdollisuuksia rauhankasvatustoimintaan eri puolilla Suomea. Toimintamme ja tukimateriaalimme tavoitti yli 50 000 henkilöä vuoden aikana, pääosa heistä oli ammattikasvattajia.

Marraskuussa 2023 Unesco hyväksyi pitkällisen ja osallistavan prosessin tuloksena uuden rauhankasvatuksen suosituksen yleiskokouksessaan. Suositus määrittelee rauhankasvatuksen kansainvälisesti jaetut keskeiset arvot, periaatteet, käsitteet ja tavoitteet. Se korvasi aiemman vuodelta 1974 olevan rauhankasvatuksen suosituksen, joka on ollut Rauhankasvatusinstituutin työn lähtökohtana instituutin perustamisesta 1981 lähtien. Toimintavuonna suositus tarjosi työmme perusteeksi sanoitetun ajankohtaisen kansainvälisen yhteisymmärryksen rauhankasvatuksen sisällöistä sekä raamit ja suunnan rauhankasvatuksen toteuttamiselle vuosikymmeniksi eteenpäin. Suomen valtio on yhtenä suosituksen allekirjoittajana sitoutunut suosituksen toteuttamiseen. Valitettavasti valtio ei myöntänyt rahoitusta tai muunlaisia resursseja suosituksen lähtökohtien ja tavoitteiden edistämiseen Suomessa. RKI käännätti suosituksen keskeisimmät kohdat suomeksi jo loppuvuonna 2023 ja edisti toimintavuonna suosituksen tunnettuutta ilman valtion työhön antamaa rahallista tai muuta tukea.

”Koulutuksessa on korostettava sotien, hyökkäysten, kaikkien väkivallan muotojen ja ihmisoikeusrikkomusten ehkäisyn ja käsittelyn tärkeyttä. Yksilöiden ja yhteisöjen on ymmärrettävä ja omaksuttava vastuunsa rauhan ylläpitämisessä, edistämässä ja vaatimisessa. Koulutuksen on myös edistettävä rasmin, ksenofobian ja kaikenlaisten vihaa, suvaitsemattomuutta, syrjintää ja väkivaltaa lietsovien toimien ja ideologioiden torjuntaa.... On lisättävä tietoisuutta yksilöiden, yhteisöjen, yhteiskuntien, valtioiden, luonnonvarojen ja ekosysteemien lisääntyvästä keskinäisriippuvuudesta sekä kehitettävä maailmankansalaisuuden ja rauhan, ihmisoikeuksien ja kestävän kehityksen jaetun vastuun etiikkaa koko planeetan hyväksi.” ([Rauhankasvatuksen suositus, Unesco 2023](#))

Vuonna 2024 tartuimme rohkeasti rauhankasvatuksen perusteisiin ja loimme työllämme muutostoimaa ja toivoa yhteiskuntaan. Tätä rohkeutta olla rauhan puolella ja haastaa olemassa olevia ulosulkevia ja väkivaltaa tuottavia normeja yhteiskunnassamme tarvitaan.



Toimintamme lyhyesti

Tavoitimme viestintäkanaviemme ja pedagogisten materiaaliemme kautta yli satatuhatta ihmistä vuoden aikana. Rauhankasvatusinstituutin ylläpitämällä verkkosivustoilla oli vuoden aikana noin 40 300 kävijää (active users) ja yli 121 000 sessiota (views). Verkko-oppimisalustallamme olevat kurssit saavuttivat noin 13 700 oppijaa vuoden aikana, pääosa heistä oli opettajia ja muita ammattikasvattajia. Kuukausittaista uutiskirjettä tilasi 379 teemoistamme kiinnostunutta kasvattajaa. Facebook-sivujemme seuraajamäärä oli noin 2 180 ja Instagram-seuraajia oli noin 2 720 henkilöä.



Yhdessä muiden rauhanjärjestöjen kanssa tehtävää Ydin-lehteä julkaistiin vuoden aikana 4 kappaletta. Tämän lisäksi olimme haastateltavina, kirjoitimme tai annoimme lausuntoja kymmenen artikkeliin, joita julkaistiin valtakunnallisessa mediassa ja ammattilehdistössä. Nämä käsittelivät pääosin rauhan, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden sekä vuonna 2024 erityisesti valtakunnan julkisuudessa esillä olleen antirasismiteemoja.

Järjestimme 90 rauhankasvatuskoulutusta, jotka olivat suunnattuja nuorten parissa heidän vapaa-ajallaan toimiville ammattilaisille. Koulutuksiin osallistui vuoden aikana yhteensä 1179 kunnallisessa nuorisotyössä ja järjestöissä työskentelevää nuorisotyöntekijää. Pääosa koulutuksista keskittyi antirasistiseen työotteeseen, yhdenvertaisuuden edistämiseen sekä osallisuuden ja dialogin hyödyntämiseen nuorisotyössä.



Järjestimme peruskouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa työskenteleville ammattilaisille 52 rauhankasvatuskoulutusta. Koulutukset käsitelivät yhdenvertaisuuden, syrjimättömyyden, tasa-arvon, antirasismia, globaalin vastuun, rauhan ja oikeudenmukaisuuden teemoja, eli kaikkia rauhankasvatuksen keskeisiä aihealueita. Niihin osallistui vuoden aikana yhteensä 1161 opettajaa, oppilashuollon ammattilaista ja rehtoria. Järjestimme 6 rauhankasvatuskoulutusta varhaiskasvatuksessa toimiville ammattilaisille. Ne keskittyivät antirasistiseen työotteeseen, yhdenvertaisuuden edistämiseen ja tasa-arvoon. Koulutuksiin osallistui yhteensä 380 varhaiskasvatuksen opettajaa ja päiväkodin johtajaa.

Järjestimme kymmenen rauhankasvatuskoulutusta korkeakouluopiskelijoille. Koulutuksiin osallistui yhteensä 474 opiskelijaa.



Tuotimme Ulkoministeriön sivustolle opettajille suunnatun kokonaisuuden Miten keskustella sodasta ja rauhasta lasten ja nuorten kanssa. Päivitimme verkkosivujemme sähköistä tukimateriaalikonaisuutta Ukrainan, Gazan ja muiden maailmassa käytävien sotien herättämien pelkojen käsittelemiseksi varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa.



Järjestimme sata osallistavaa työpajaa ja koulutusta nuorille yhteiskunnallisesta osallisuudesta, vaikuttamisesta, hankehallinnosta sekä yhdenvertaisuudesta ja antirasismista. Työpajoihin osallistui yhteensä 1353 nuorta. Lisäksi tavoitimme vuoden aikana satoja nuoria paikallisella toiminnalla ja joustavilla tukipalveluillamme ja esimerkiksi nuorten rauhanviikon tapahtumissa.



Muille kuin ammattikasvattajille, opiskelijoille tai nuorille suunnattuja koulutuksia, seminaareja tai muita tapahtumia järjestimme kaikkiaan 41 ja niihin osallistui yhteensä 1113 henkilöä.



Diplomatia voi estää sodan – kestäväää rauhaa tuotetaan kasvatuksellisin keinoin!

Sodan ja rauhan kysymykset olivat toimintavuonna 2024 vahvasti läsnä kasvattajien arjessa, kuten edellisenäkin vuonna. Vuoden 2022 alussa alkanut sota Ukrainassa muutti Euroopan turvallisuustilanteen ja toi negatiivisen rauhan kysymykset entistä vahvemmin työmme keskiöön. Lokakuussa 2023 alkanut Gazan sota ja Israelin toteuttama gazalaisiin kohdistama kansanmurha haastoi kansainvälisen yhteisön yhden monimutkaisimmista ja pisimpään ratkaisemattomissa olevan konfliktin edessä.

Yhteiskunnan militarisoituminen, vahvistuneet viholliskuvat ja sotapuheen normalisoituminen haastoi meitä, kuten kaikkia rauhantyön toimijoita, sanoittamaan yhä selkeämmin viestiämme ja kirkastamaan rauhankasvatuksemme arvoja, lähtökohtia, tavoitteita ja toimintatapoja. Näin ollen rauhan teemat olivat vahvasti läsnä myös viestinnässä.

Olemme vuoden aikana johtaneet ja toimineet kumppanina useassa EU-rahoitteisessa rauhankasvatusta kehittävässä yhteistyöhankkeessa. Kansainvälisten hankkeiden mahdollistamien resurssien avulla olemme koonneet yhteen kokeneita rauhankasvattajia ja -toimijoita eri puolilta maailmaa pohtimaan yhdessä toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia ja niiden vaikutuksia työhömmme. Nuorille toimijoille ja rauhantyön ammattilaisille suunnattu New Generation wakes up to the war –koulutusprosessi jatkui osana samannimistä EU:n rahoittamaan kolmivuotista hanketta, tarjoten suomalaisille, puolalaisille ja romanialaisille osallistujilleen paitsi teoreettisia näkökulmia rauhanrakennuksen lähtökohdista, myös konkreettisia työkaluja, ammatillisen osaamisen syventämisen mahdollisuuksia ja verkostoja rauhantyön tekemiseen paikallisesti ja kansainvälisesti.

“On todella tärkeää tavata myös muita nuoria ihmisiä, jotka ajattelevat rauhan kysymyksiä. Rauha on kaikkialla ja sen puute on kaikkialla ja se on tavallaan aineetonta. Jos vain ihmettelet näitä asioita yksin, se on mielestäni liian raskasta.”

“Olen ollut hyvin huolissani siitä, mitä Euroopassa ja Suomessa tapahtuu rauhan, diplomatian ja keskinäisen ymmärryksen ihanteille, joten oli upeaa päästä mukaan toimintaan, jossa nuoria kuullaan enemmän. Oli myös tärkeää, että muut osallistujat tulevat Itäisen Euroopan maista, sillä jaamme paljon yhteisiä kokemuksia rajanaapuruudesta ja Venäjän vaikutuksesta. Kokemuksiin oli helppo samaistua ja inspiroiduin suuresti työstä, joita muut osallistujat tekivät yhteisöissään. Oli myös mielenkiintoista nähdä, kuinka eri tavalla he katsoivat osittain samankaltaisia kysymyksiä.”

Palautetta New Generation wakes up to the war –osallistujilta.

Jatkoimme toimintavuonna rauhankasvatuksen kehittämistä nuorisotyön alalla myös kaksivuotisen EU-rahoitteen Rauhankasvatusta kriisien ajassa-hankkeen puitteissa. Viimeistelimme nuorisotyöntekijöille suunnatun rauhankasvatuksen verkkokurssin, koulutimme nuorisovaltuustoja Suomesta, Puolasta ja Virossa sekä suomalaisia ammattikorkeakoulussa nuorisotyötä opettavia rauhankasvatuksen perusteista sekä tuotimme yhdessä kumppaneidemme kanssa podcastin, jossa keskustelemme rauhankasvatuksen merkityksestä nuorisotyössä.

Nuorisotyöntekijöiden rauhankasvatuksellista kompetenssia vahvistimme myös Peace for Europe -hankkeessa, jonka ensimmäisenä toimintavuonna keskityimme dialogisen työmallin kehittämiseen ja dialogin kautta nuorisotyöntekijöille keskeisten rauhankasvatuksellisten tarpeiden kartoittamiseen. Lisäksi järjestimme vuoden aikana kolme dialogityöpajaa nuorisotyöntekijöille rauhankasvatuksen teemoista.

Niin ikään EU-rahoitteinen StorySafe-hanke (Emphatetic Avenues in Trauma-informed Youth Work) tähtää traumatietoisien työtöiden edistämiseen nuorisotyössä yhteistyössä ukrainalaisten, espanjalaisten, virolaisten ja slovenialaisten kumppaneiden kanssa. Hankkeessa on mm. järjestetty koulutuksia verkossa ja paikan päällä, sekä työstetty 2025 valmistuvia julkaisuja (traumatietoisesta nuorisotyön tiekartta ja näkökulmia traumatietoiseen nuorisotyöhön -artikkelikokoelma). Erasmus+ - KA1 liikkuvuus-toimintojen akkreditaatio- ja rahoitus mahdollisti osaltaan muita trauma- ja kielitietoisesta rauhankasvatuksesta koulutuksia kansainvälisessä yhteistyössä oppien ja kehittämisen. Järjestimme muun muassa viiden päivän koulutuksen traumatietoisesta nuorisotyöstä pakolaisnuorten parissa Kairoissa yhdessä kumppanimme kanssa.

Myös koulujen kanssa rauhankasvatusta kehitettiin pääosin EU-rahoitteisissa hankkeissa. Suomalaisten, norjalaisten ja latvialaisten lukioitten kanssa jatkoimme yhteistä A Vision of Peace -rauhankasvatushanketta. Toimintavuonna hankkeessa tavattiin opettajien kanssa Oslossa huhtikuussa, jossa opimme negatiivisen rauhan -käsitteestä, äärioikeiston historiallisen muistin käytöstä, ja siitä miten kriittinen mediakasvatus on merkittävä osa tämän päivän rauhankasvatusta. Vierailimme Oslossa 22 July Centre -museossa muistamassa Oslon hallintorakennukseen ja Utøya-saarelle iskeneen terroristin hirmuteon uhreja. Syyskuussa jatkoimme kriittisen mediakasvatusta käsittelevää partnerikoulujen opiskelijoiden kanssa kahdessa kansainvälisessä opiskelutuokiossa. Oulussa tapasimme opettajien kanssa lokakuussa, jol-



”Opin, että rauha ja rauhankasvatus on paljon monisyisempää, monitahoisempaa, kuin etukäteen ajattelin. Etukäteen mietin lähinnä sotia & poliittisia konflikteja. Koulutus toi asiat paljon lähemmäs omaa arkeani. ”

Palaute: Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun nuorisotyön opettajat, elokuu 2024, Mikkeli.

”Aloin miettiä, miten pitäisi laajasti osata ajatella monia eri tasoja ja kuinka sitä hyödyntää omassa työssä. Usein keskitytään pelkästään konflikteihin ja unohdetaan rauhan rakentaminen. Tämä koulutus antoi laajempaa näkökulmaa. ”

loin syvennyimme positiivisen rauhan käsitteeseen, saamelaisten historiaan ja nykypäivään, ja opimme taitoja konfliktien ratkaisemiseksi ja rauhanrakentamiseksi kouluissa. Tästä jatkamme opiskelijoiden kanssa ensi vuonna. Julkaisimme elokuussa 2024 myös kriittistä medialukutaitoa ja konflikteja käsittelevän verkkokurssin Rauhankasvatusinstituutin oppimisalustalla tarjoten itseopiskelumahdollisuuksia aiheesta kiinnostuneille.

Kansainvälisenä yhteistyönä toteutettava PeaceEdu-hanke (Erasmus+ korkeakoulusektorilla) tähtää kestäväen rauhan rakentamiseen myös konfliktien keskellä elävissä yhteiskunnissa. Kumppanuus koostuu 13:sta korkeakoulu- ja järjestötoimijasta Ukrainassa, Georgiassa, Itävallassa, Saksassa, Moldovassa ja Suomessa. Hankkeen kehittämistyö kohdentuu korkea-

koulutuksen opetussuunnitelmatyöhön, kasvattajien kouluttamiseen, pedagogisten työkalujen kehittämiseen ja yhteisöissä tehtyyn vaikuttamistyöhön keskiössä yliopistokontekstit.

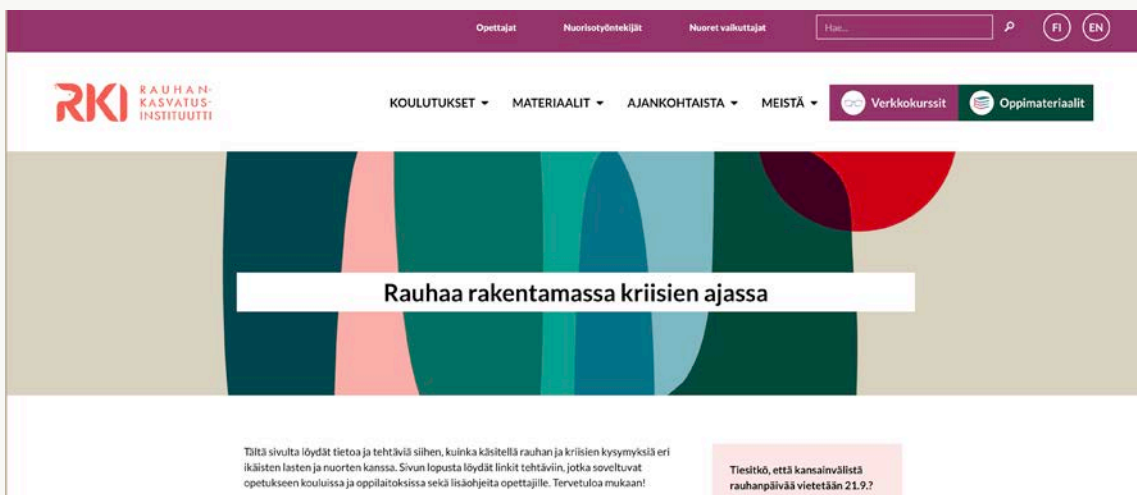
Järjestimme vuoden aikana 11 täydennyspalveluskoulutusta armeijan reservistä siviilipalvelukseen siirtyville, kymmenen Kokkolassa ja yksi Inarissa. Näihin dialogiin, yhdenvertaisuuteen, rauhankasvatuksen teorioihin ja käytänteisiin perehdyttäviin kolmen tai viiden päivän peruskursseihin osallistui kaikkiaan noin 330 täydennyskoulutettavaa eri puolilta Suomea.

Hankeistetun kehittämis- ja koulutustyömme lisäksi järjestimme rauhankasvatusteemaiset sosiaalipedagogiikan päivät yhdessä usean ammattikorkeakoulun sosiaalipedagogiikanseuran kanssa, vastasimme järjestelmällisesti opetta-

jien, nuorisotyöntekijöiden ja muiden kasvattajien tukipyyntöihin liittyen rauhankasvatuksen teemoihin ja rauhankasvatuksen toteuttamiseen osana kasvatustyötä formaalin ja non-formaalin oppimisen ympäristöissä, keskustelimme eri puolilla Suomea toimivien kasvattajien kanssa sodan vaikutuksista erilaisten yhteiskunnallisten ilmiöiden käsittelyyn oppilaiden kanssa ja vaikutukseen lasten ja nuorten turvallisuuden tunteeseen. Lisäksi esimerkiksi ukrainalaisten nuorisotyöntekijöiden ryhmä kävi tutustumassa työhömmä ja rauhankasvatusmateriaaleihimme joulukuussa. Negatiivisen rauhan teemat näkyivät myös aiempia vuosia vahvemmin osana opettajille suunnattuja valtakunnallisia täydennyskoulutussisältöjämme ja aluehallintovirastojen kanssa toteutettujen täydennyskoulutusten sisällöissä. Sodan ja rauhan kysymyksiä käsit-

telimme opettajille suunnatuissa täydennyskoulutuksissamme erityisesti kriittisen media-lukutaidon taitojen ja mediakasvatuksellisten lähtökohtien käsittelyn kautta. Keväällä Ulkoministeriön tilasi meiltä oppimateriaalin ”Kuinka käsitellä sotaa ja maailmanpoliittisia kriisejä lasten ja nuorten kanssa” ja laajensimme sitä syksyn aikana sovitusti osaksi verkkosivujemme sisältöjä. Materiaali on sivuillamme Rauhaa rakentamassa kriisien ajassa -kokonaisuus ja se kutsuu kasvattajia rohkaistumaan myös kiperistä asioista keskustelemiseen tiedon, toivon, turvan ja tunteiden näkökulmat huomioiden. Materiaalia ja sen tarjoamia työkaluja on esitelty opettajille, rehtoreille ja nuorisotyöntekijöille pitkin syksyä ja alkutalvea useissa alamme keskeisissä tapahtumissa ja koulutuksissa.

"Rauhankasvatus on kaiken tekemämme selkäranka. Yhä radikalisoituvammassa ja polarisoituneemmassa maailmassa rauha ja dialogi ovat tärkeämpiä kuin koskaan."



Antirasismikoulutuksille on tarvetta ja kysyntää

RKI:n antirasistisen työn tavoitteena on vahvistaa kasvattajien valmiuksia tunnistaa ja puuttua rasismiin ja purkaa yhteiskunnassa vallitsevia rakenteellista rasismia ylläpitäviä käytänteitä ja toimintamalleja. Tämä työ on erityisen tärkeää, sillä koulujen ja nuorisotyön arjessa yhdenvertaisuuden edistäminen edellyttää rasismien tunnistamista ja siihen puuttumista. Autamme kasvattajia tunnistamaan oman roolinsa muutoksen mahdollistajina yhteiskunnassa ja löytämään uusia tapoja tuoda antirasistinen työote osaksi jokapäiväistä kasvatustyötä.

Vuonna 2024 rasismi säilyi merkittävänä keskustelunaiheena julkisessa keskustelussa. Keskustelussa korostui erityisesti rasismien vaikutus vähemmistöihin ja heidän kokemansa syrjinnän näkyvyys julkisessa elämässä. Monet organisaatiot ja kansalaisjärjestöt ilmaisivat huolensa rasismien lisääntymisestä ja painottivat aktiivisten toimenpiteiden tarvetta rakenteellisten rasismien purkamiseksi.

Samaan aikaan hallituksen lanseeraama "Me puhumme teoin" -kampanja pyrki edistämään yhdenvertaisuutta, mutta tavalla, joka herätti laajaa kritiikkiä. Kampanjan viestit jäivät abstrakteiksi, eikä hallitus itse sitoutunut kampanjan tavoitteisiin tai varannut resursseja niiden toteuttamiseen. Tämä loi epäluottamusta hallituk-

sen aikeita kohtaan ja vahvasti käsitystä siitä, että konkreettiset toimet rasismien ja syrjinnän ehkäisemiseksi puuttuivat. Lisäksi rasismien kieltäminen ja rakenteellisten rasismien vähättely julkisessa keskustelussa vaikeuttivat vähemmistöjen kokemusten tunnistamista ja aitoa yhdenvertaisuustyötä. Tämä kehitys heijastui myös koulujen ja nuorisotyön arkeen, jossa antirasistinen yhdenvertaisuuden edistäminen ja rasismien ehkäisy nousivat entistä tärkeämmiksi teemoiksi. RKI:n pääkohderyhmä antirasistisessa työssä ovat nuorten parissa toimivat kasvattajat. Heidän työarjessaan rasismikeskustelu näkyi mm. koventuneina asenteina ja rasistisena häirintänä. Tilausta antirasismikoulutuksille oli siis runsaasti. Kasvattajat ja nuorisotalon toimijat tarvitsivat konkreettisia välineitä ja osaamista puuttua rasismiin sekä purkaa syrjiviä käytäntöjä.

Vuoden 2024 aikana toteutimme antirasistista työtettä ja kasvatusta käsitteleviä kehittämissprosesseja ja koulutuksia erityisesti kolmen hankkeen kautta. Kaksi hankkeista oli kohdennettu oppilaitoksiin ja varhaiskasvatukseen ja yksi nuorisotyöhön. Oppilaitosyhteistyöhön suunnatun "Pedagogisin prosessein sosiaalisesti kestävään toimintakulttuuriin" -hankkeen koulutusten suosio opettajien keskuudessa ylitti odotukset. Erityisesti antirasismikoulutukset olivat suosittuja ja hyödyllisiksi koettuja.



“Harvoin olen ollut koulutuksessa, josta osallistujilla ei ole kiire pois.”

“Yleensä koulutuksissa kuuluu kysyttävän miksi tällaista, nyt kysyttiin, että miten”

”Pedagogisin prosessein sosiaalisesti kestävään toimintakulttuuriin” palautetta.

Kiinnostus ja kysyntä antirasismikoulutuksiamme kohtaan on pysynyt vahvana ja olemme vakiinnuttaneet asemamme opetus- ja kasvatusalalla tämän teeman koulutusten tarjoajana.

Vuoden 2024 aikana toteutimme antirasismi-koulutuksia eri kouluasteiden henkilöstölle etenkin Varsinais-Suomen ja Uudenmaan alueilla. Erityisen ilahduttavaa on ollut huomata, että olemme pystyneet toteuttamaan pidempiä koulutuskokonaisuuksia sitouttaen pitkäjänteisesti opettajia aiheen äärelle.

Kuntien nuorisopalveluiden kanssa tehtävälle antirasismityölle saimme kolmivuotisen rahoituksen lokakuussa 2023 ja sen myötä pystyimme aloittamaan antirasistisen koulutusprosessin viiden kunnan nuorisotoimen kanssa sekä jatkamaan yhtä aiemmin aloitettua kehittämisprosessia ja viemään eteenpäin siinä tunnistettuja kehittämiskohteita (antirasistisen johtamisen kehittäminen, nuorten välisiä suhteita tukeva antirasistinen työ sekä vertaisryhmä BIPOC-työntekijöille).

Antirasistisen koulutusprosessin tavoitteena on vahvistaa nuorisotyöntekijöiden osaamista rasismiin ja syrjintään puuttumisessa sekä kehittää antirasistisia toimintamalleja. Koulutusprosessissa nuorisotyöntekijöille tarjottiin tutkimustietoon ja käytäntöön pohjautuvia välineitä antirasistiseen työhön. Lisäksi se on tuonut esiin työyhteisöjen kehittämistarpeita ja luonut rakenteita hyvien käytäntöjen jakamiselle.

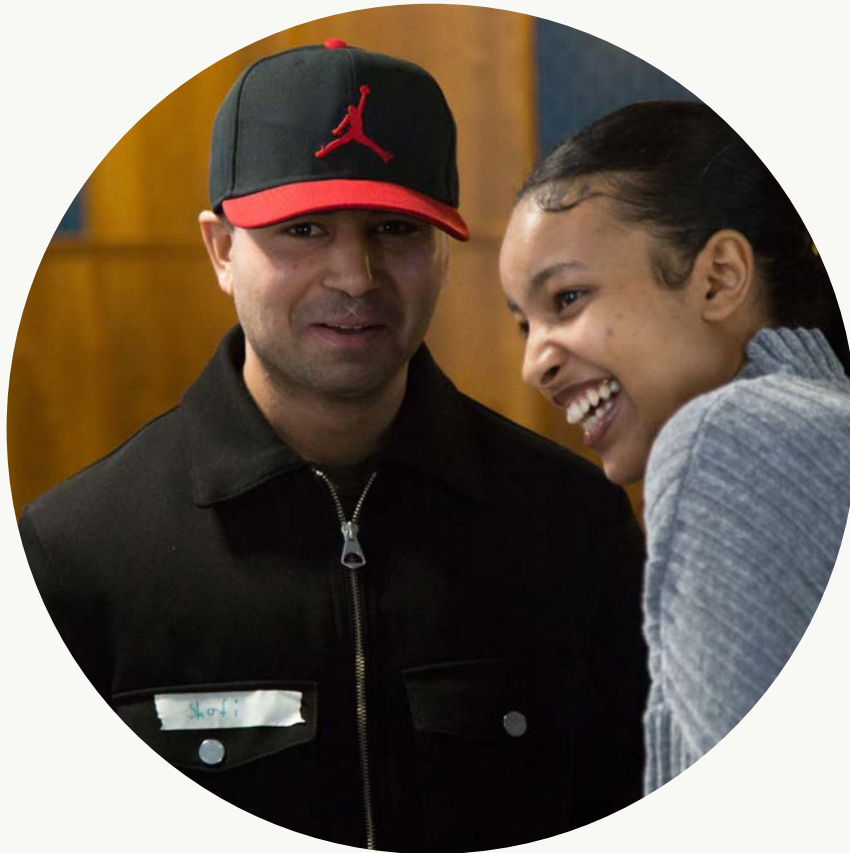
Käynnistimme BIPOC-nuorisotyöntekijöiden vertaisryhmän. Se on suunnattu nuorisotyön ammattilaisille, jotka työskentelevät nuorisotiloissa, kunnissa ja järjestöissä. Kohderyhmänä ovat ne ammattilaiset, jotka tunnistavat tai määrittelevät

itsensä BIPOC-termin mukaisesti. Vertaisryhmän keskeinen tavoite on tarjota vertaistukea jäsenille ja mahdollisuuksia kokemusten vaihtoon, jotta BIPOC-nuorisotyöntekijöiden hyvinvointi parantuisi. Vertaisryhmän kautta saatiin arvokasta tietoa siitä, miten esihenkilöt voisivat paremmin huomioida ja rakentaa monimuotoista työyhteisöä johtamisen ja ohjaamisen kautta sekä siitä millaisia toimenpiteitä antirasistinen työote nuorisotyössä edellyttää.

Kokosimme antirasistisen kouluttajaverkoston laajentaaksemme asiantuntemustamme, tukeaksemme uusien antirasismikouluttajien kehittymistä sekä pystyäksemme vastaamaan eri puolilta Suomea tulevien organisaatioiden koulutuspyyntöihin. Haimme verkostoon etenkin kieli-, kulttuuri- ja muihin vähemmistöihin kuuluvia sosiaali-, kulttuuri-, nuorisoi-, ja kasvatustieteiden asiantuntijoita. Kouluttajaverkostossa on 14 osaavaa kouluttajaa ja sen toiminta muodostui yhteisistä kokoontumisista, koulutustilaisuuksista sekä koulutustehtävistä RKI:n henkilöstön ohjauksessa.

Koulutustyön ohella tuotimme vuoden 2024 aikana antirasismia käsitteleviä asiantuntijapuheenvuoroja muiden tahojen järjestämiin seminaareihin, vastasimme haastattelupyyntöihin ja toimimme osaamisemme osaksi yhteiskunnallista keskustelua rasismista ja antirasismista. RKI:n antirasismiasiantuntijat olivat kysytyjä puhujia ja myös useat kansalaisjärjestöt kääntyivät RKI:n puoleen omassa antirasistisessä kehittämistyössään. Rajalliset taloudelliset resurssimme kuitenkin vaikuttivat siihen, että läheskään kaikkiin pyyntöihin ei ollut mahdollista tarttua. Pääkohderyhmiemme lisäksi koulutimme esimerkiksi kirjasto- ja museotyöntekijöitä antirasismista.

Intersektionaalista tasa- arvo- ja yhdenvertaisuus- työtä – iloa tehdystä työstä ja pettymystä poliittisten linjausten ja päätösten edessä



”Koulutus oli positiivinen, kannustava ja pysyttiin hyvin konkreettisissa asioissa, jotka herättivät ajatuksia ja joita oli helppo pohtia oman työn kautta.”

Edellinen lainaus kiteyttää hyvin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskoulutuksista saamaamme palautetta. Niissä toistuvat kiitokset sen havainnollistamisesta, miten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta voidaan ”tehdä”: ”lisätietoa käytännön toteutuksesta”, ”konkreettiset toimenpiteet ja tavat olla arjessa lasten kanssa. Myös suunnitteluun työkalu!”; mutta myös havahtumiseen siitä, kuinka paljon ja hyviä asioita varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa jo tehdään tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi: ”Lopulta tässä oli kyse hyvin konkreettisista ja pienistä asioista, joilla on kuitenkin suuri merkitys.” Meidän työmme saa myös konkreetin merkityksen saamastamme palautteesta, kuten ”Kiitos tuhannesti koulutuksesta, jonka tulisi olla pakollinen kaikille [kaupungin x] ja miksei koko maan opettajille.”

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskoulutuksemme olivat kysytyjä heijastaen yhtäältä sekä sitä sykliä, millä aikataululla koulut ja oppilaitokset omia toiminnallisia tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmiaan päivittävät, ja varhaiskasvatussyksiköt niitä ennakoiden ja ensimmäistä kertaa velvoitetusti laativat, toisaalta kasvattajien tarvetta kasvattaa omaa osaamista ja ymmärrystä, ja jopa ”ravistella omia ajatusmalleja”.

Kuten edeltävänä vuonna 2023, kuntakumppanimme ja yksittäiset koulut tilasivat myös koulutuksia, joissa käsiteltiin sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysymyksiä että antirasismia. Näin intersektionaalinen lähestymistapa vahvistui sekä omassa että kouluttamiemme kasvat- ja opetusalan ammattilaisten työotteessa. Kansallisen toimintaympäristön moninaisten haasteiden edessä olemme vaikuttuneita siitä, kuinka yhteistyötämme tasa-arvosuunnittelun ja -työn parissa sekä pitkäaikaisten kuntakumppaneidemme että uusien yhteistyötahojen kanssa eri puolilla Suomea tunnutaan arvostettavan, ehkei vähiten ”positiivisen ja kannustavan” työotteemme vuoksi.

Jatkoimme vuonna 2023 alkanutta Porvoon nuorisopalvelujen toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnitteluprosessin fasilitoimista. Pitkäkestoiseen osallistavaan prosessiin osallistui koko Porvoon nuorisopalvelujen henkilöstö. Lisäksi koulutimme seitsemän Lapin kunnan (Enontekiö, Kemi, Simo, Muonio, Tervola, Kolari ja Kittilä) nuorisotoimen henkilöstöä toiminnallisesta yhdenvertaisuussuunnittelusta nuorisotyössä ja neuvoimme useita nuorisojärjestöjä ja kuntien nuorisopalvelujen henkilöstöä yhdenvertaisuussuunnittelusta.

Teimme keväällä suunnitelman yhdenvertaisuuden osaamiskeskukseksi yhdessä Nuorisotutkimusseuran kanssa. Tavoitteenamme oli, että yhdenvertaisuus osaamiskeskusena voisimme palvella nuorisoa laajempaa huomattavasti paremmin resurssoituna konkreettisilla, arjen työtä tukevilla toimilla. Tavoitteenamme oli saada vihdoin monivuotinen rahoitus ja osaamiskeskusena tuottaa kunnille, järjestöille ja muille alan toimijoille vuosien aikana moninaisella kansainvälisellä hankerahoituksella kehittämäämme ja keräämäämme laadukasta tietoa sekä materiaaleja, koulutuksia ja muita tukipalveluja liittyen nuorisotyön yhdenvertaisuuden edistämiseen. Suunnitelma perustui monivuotiseen kokemukseemme nuorisolan yhdenvertaisuuden edistämisestä sekä kymmeneen keskusteluihin, haastatteluihin ja huhtikuussa 2024 yhdenvertaisuuden osaamiskeskuksen suunnitelmaa laatiessamme nuorisolan keskeisille toimijoille

tekemämme kyselyn vastauksiin. Saimme kyselyyn huhtikuussa kahden viikon aikana yhteensä 31 vastausta kaikista Suomen maakunnista Ahvenanmaa mukaan lukien. Kyselyn vastauksissa nuorisotoimenjohtajat ja muut alan keskeiset toimijat ilmaisivat kiinnostuksensa osaamiskeskuksen tarjoamaan konkreettiseen tukeen liittyen kunnan nuorisotoimen tai nuorisjärjestön yhdenvertaisuussuunnitelmien laatimiseen. Tärkeimmäksi koettiin nuorisolan yhdenvertaisuusprosessia tukevan oppaan laadinta tai päivitys. Sen koki tarpeelliseksi yli 70 % vastaajista (22/31). Vastaajista 90 % toivoi eri kuntien toimijat yhteen tuovia alueellisia tai kansallisia koulutuksia, seminaareja ja muita toimintoja, 59 % toivoi omalle työyhteisölle (kunta, järjestö) räätälöityjä koulutuksia, seminaareja ja muita toimintoja, ja 51 % kansainvälisiä, eri maiden toimijat yhteen tuovia koulutuksia, seminaareja ja muita toimintoja.



Meidän mielestämme, ja saamamme palautteen mukaan laajasti koko toimialalla, Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös olla tunnustamatta ja tunnistamatta meidän ja kumppanina kanssamme osaamiskeskusrahoitusta hakenne Nuorisotutkimusverkoston osaamista oli harmillista. Osaamiskeskukseksi valittiin Suomen Partiolaisten johtama koalitio. Olemme tukeneet vuosia heidän sisäistä yhdenvertaisuustyönsä kehittämistä ja olleet asiantuntijana toteuttamassa heille lukuisia koulutuksia. Heidän osaamiskeskussuunnitelmansa keskiössä oli kartoittaa, mitkä tahot toimijat ja mitä on jo tuotettu nuorisoalalle. Meillä olisi se tieto ja osaava henkilökunta jo ollut valmiina ja olisimme päässeet käyttämään resursseja suoraan toimialan palvelemiseen yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Jälleen kansalliset resurssit suunnattiin tahoille, jotka eivät sitä ole aiemmin tehneet ja joutuvat siten luomaan alusta lähtien mallit toimintaa samaan aikaan kuin me jouduimme sanomaan ei nuorisolan toimijoilta (kunnilta ja järjestöiltä) eri puolilta Suomea tullessiin koulutuspyyntöihin resurssien puutteen vuoksi.

Nostimme vuoden aikana esille suomalaisia vähemmistöjä ja heidän rooliaan suomalaisessa historiassa positiivisessa viitekehyksessä. Julkaisimme verkkosivuillamme kouluille suunnatun Puuttuvat tarinat –nimisen oppimateriaalin, joka käsittelee saamelaisten ja romanien historiaa ja nykypäivää Suomessa. Jatkoimme huhtikuussa vuonna 2023 aloitettua romanihistorian kuukautta ja teimme pohjatyötä helmikuussa 2025 julkaistavalle saamelaisten historian kuukaudelle. Romanihistorian kuukaudessa julkaisimme sosiaalisessa mediassamme päivittäin joko tarinan romaniaktivistien työstä viime vuosisadan alusta tai julkisuuden henkilön näkökulman siitä, miksi kaikkien ihmisten on tärkeää tuntee myös vähemmistöjen historiaa. Kuukauden yhteydessä järjestimme keskustelutilaisuuden Helsingin keskustakirjasto Oodissa teemalla ”Yli 100 vuotta romaniaktivismia. Ponnistelemmeko yhä samojen kysymysten parissa?”. Kuukausi keräsi yli 4264 reaktiota lukijoiltaan, sai lukuisia jakoja ja herätti tärkeää keskustelua, erityisesti suomen romanien keskuudessa.



Globaali vastuu

– jatkuvuutta, muutoksia ja uusia tuulia

Toteutimme RKI:n globaalin vastuun teematista kokonaisuutta sekä kahden kansallisen että kahden kansainvälisen hankkeen puitteissa. Toteutimme koulutuksia Opetushallituksen rahoittaman opetustoimen henkilöstökoulutushankkeen Pedagogisin prosessein sosiaalisesti kestävään toimintakulttuuriin –hankkeen puitteissa, ja muutoin edistimme globaalin vastuun teemaa opettajien kanssa kansallisesti etenkin RKI:n koordinoiman valtakunnallisen Maailmakoulun opettajaverkosto kanssa.

Kokoontuimme toimivaksi yhteistyötavaksi muodostuneiden virtuaalikalvittelujen merkeissä sekä Opetushallituksen XVI Yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kansainvälisyyspäivillä Vantaalla lokakuussa vaihtaen kuulumisia, mi-ten globaalikasvatus ja globaali vastuu näkyvät kouluissa ja opettajien työssä eri puolilla Suomea.

Opettajaverkoston lisäksi ylläpidimme ja kehitimme opettajille ja kouluille kohdennettuja oppimateriaaleja (ml. suositut Teemapäivät)

ulkoministeriön viestintä- ja globaalikasvatushankerahoituksella.

Hallituksen lakkautettua globaalikasvatuksen rahoitusinstrumentin, olemme ryhtyneet suunnittelemaan, kuinka voisimme jatkaa strategisesti ja pitkäjänteisesti rakennettua kunta- ja opettajaverkostoyhteistyötä. Hallituksen päätös näkyi toiminnassamme myös siten, että ulkoministeriön lopetetuttua kaiken kehitysviestinnän kesällä 2024, siirsimme heidän pyynnöstään ulkoministeriölle vuonna 2020 tuottamiemme opettajille suunnattujen ja kesään 2024 ulkoministeriön omilla sivuillaan ylläpitämien [Teemapäivät 2030 \(maailma2030.fi\)](https://maailma2030.fi) sivustojen materiaalit omille opettajille suunnatuille verkkosivuillemme. Edellä mainitut rahoitusleikkaukset vaikuttivat välillisesti myös siihen, että pystyimme olemaan vähemmän mukana Fingon koordinoimassa ja jo vuosia järjestetyssä Maailma koulussa ”OKL-kiertueessa”, minkä kautta olemme perinteisesti tavoittaneet opettajaopiskelijoita. Muutoin teemme edelleen tiivistä yhteistyötä muiden kansalaisjärjestöjen kanssa.



Saimme 2024 kesäloman kynnyksellä myönteisen Erasmus+-rahoituspäätöksen Co-creating Global Belonging - A whole school approach -hankkellemme. Co-Globe on jatkoa jo vuosia portugalilaisten, romanialaisten ja virolaisten kumppaneidemme tekemälle kehittämis- ja koulutustoiminnalle. Käynnistimme hankkeen syyskuussa ja loppuvuodesta toteutimme opettajille online-tapaamisia ja koulutuksia, sekä valmistelimme tulevia seminaareja Portugalissa ja Virossa.

Vuoden aikana aloitimme Ecoality: Youth and Local Authorities together for climate and gender justice -hankkeen. Se on kokonaisuudessaan kolmen vuoden, kymmenen kumppanimaan ja 20 partneriorganisaation yhteistyöhanke, jossa on meille sekä uusia että entuudestaan vanhoja kumppaneita. RKI johtaa hankkeen Suomen toteutusta, minkä lisäksi hankkeessa on mukana Oulun kaupunki. Ecoalityn toiminta ja

kehittämistyö on suunnattu opettajille, nuorten parissa työskenteleville kasvattajille ja nuorille. Hanke edistää ilmasto- ja ympäristöoikeudenmukaisuutta, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Hanke koostuu lukuisista toisiinsa kietoutuvista toiminnoista, joista materiaalintuotanto käynnistyi heti alkuvuodesta 2024. Hankkeessa tuotettiin vuoden aikana Yhdessä planeettamme puolesta – Ecoality-opas kasvattajille ja nuorille, joka on suunniteltu tukemaan opettajien, opettajaksi opiskelevien sekä muiden kasvattajien työtä, sekä nuorten toimintaa. Oppaan avulla edistetään tietoa, ymmärrystä, arvoja, asenteita ja taitoja liittyen viiteen pääteemaan: globaalit keskinäisriippuvuudet, ilmastonmuutos ja ilmasto-oikeudenmukaisuus, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, intersektionaalisuus, sekä ekofeministinen lähestymistapa. Ecoality-oppaan suomennoksen valmistuttua alkusyksystä toteutimme sen pohjalta koulutuksia opettajille ja nuorisotyöntekijöille.

Nuoret rauhaa ja yhdenvertaisuutta rakentamassa

Erityisen tärkeä osa RKI:n yhdenvertaisuustyötä on nuorten osallisuutta vahvistava toiminta, joka toteutetaan paikallisesti yhdessä nuorten kanssa. Tavoitteena on kehittää ja vahvistaa keinoja marginalisoitujen ja haavoittuvassa asemassa olevien nuorten osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseksi. Suoraan nuorille järjestämämme toiminnan keskiössä ovat yhteiskunnallisessa toiminnassa aliedustettuina olevista ryhmistä tulevien nuorten tavoittaminen (esim. kuuluu toimintakyvyltään, kieleltään tai uskonnollisesta tai kulttuurisesta taustastaan johtuen syrjinnän vaarassa olevaan ryhmään ja/ tai on ei-valkoiseksi rodullistettu suomalainen). Toiminnan keskiössä on nuorten oman toimijuuden vahvistaminen sekä tilan antaminen heidän osaamiselleen ja ideoilleen. Toimimme pääsääntöisesti 18-29 -vuotiaiden nuorten kanssa. Lisäksi toiminnassamme mukana olevien nuorten itse suunnittelema ja järjestämä toiminta tavoitti vuoden aikana myös satoja 10-18-vuotiaita lapsia ja nuoria.

Nuorille järjestettyyn yhdenvertaisuutta edistävään toimintaan osallistui vuoden aikana yhteensä yli tuhat nuorta.

Tuimme nuoria muun muassa heidän itse suunnittelemisensa solidaarisuusprojektien rahoituksen haussa ja rahoitettujen hankkeiden toteuttamisessa. RKI:n kuusi vuotta sitten kehittämä ja nykyisellään OPH:n rahoittama Toiveista Totta -tukiprosessi on tullut tutuksi sadoille nuorille eri puolilla Suomea ja keskeiseksi nuorten osallisuuden ja omaehtoisen toiminnan vahvistavaksi toimintamuodoksi Suomessa. Vuoden 2024 aikana toteutimme nuorille ja nuorten kanssa 20 Toiveista Totta -työpajaa.

Syksyllä 2023 nuorisoverkostolaistemme yhdessä islantilaisten ja norjalaisten nuorten kanssa kokoama pohjoismainen nuorten vihapuheenvastainen verkosto sai rahoituksen ja nuorten kokoama ohjausryhmä kehitti verkoston toimintaa ja toteutti hallinnollisella tuellamme vuoden 2024 aikana neljä kansainvälistä nuorten tapahtumaa: opintovierailun Islannissa, vihapuheenvastaisen kolmipäiväisen seminaarin Utøyan -saarella Norjassa sekä kaksi verkostotapaamista Suomessa. Verkosto laajentui suunnitellusti vuoden aikana kattamaan kaikki Pohjoismaat ja niiden autonomiset alueet säilyttäen samalla vahvan nuorten johtajuuden verkosto-

ssa. Verkostolle valittiin syyskuussa 12 hengen uusi ohjausryhmä, joka johtaa verkoston toimintaa RKI:n tukiessa verkostoa taloudellisesti ja hallinnollisesti taustalla.

RKI:n luotsaama nuorten vaikuttajien ryhmä aloitti toimintansa Oulussa syksyllä 2023. Taustalla on tahto ja tarve lisätä päättäjien ymmärrys-

tä nuorille merkityksellisistä asioista ja niistä moninaisista todellisuuksista, joissa nuoret elävät. Nuorten vaikuttajien toiminta jatkaa Oulussa aikaisemmin tekemäämme yhdenvertaisuustyötä yhdessä paikallisten nuorten ja nuorisotoimijoiden, erityisesti Oulun kaupungin nuorisopalveluiden kanssa.

"Se oli tärkeä olla tämä tapahtumassa koska sain kokemuksia ja opin uutta asioita muilta, vei minulta yksinäisyyden, antoi minulle itseluottamusta ja rohkeutta puhua elämästäni muille, antoi minulle toivoa, että elämässä on myös hyvä asioita ei ole aina tule huonoja, sain iloinen tästä tapahtumasta eli se oli hauska, kun teimme jotain yhdessä ja nauramme esim. kun Dj tuli ja kaikki lauloivat ja tanssimme yhdessä ja se oli hyvä tavata muita nuoria koska sain paljon kavereita."
Rosine, 20v, Oulu

"Nyt musta tuntuu, että me ihan oikeasti vaikutetaan. Meillä on nyt tämä paikka [Hang out Lounge] ja nyt kun me vaan jatketaan ja uskotaan tähän, mitä me tehdään, niin me ihan oikeesti voidaan vaikuttaa nuorten aikuisten asioihin. Kun me aloitettiin tää ryhmä, niin mä en ollu ihan varma, että päästäänkö me ihan oikeesti tekemään jotakin ja vaikuttamaan ihan oikeesti. Mutta nyt mä jo uskon ja tiedän, että kyllä päästään. Kun tulin Suomeen, en olis voinu uskoa, että puhun näitten päättäjien kanssa suoraan...On päässyt keskustelemaan eri ihmisten kanssa erilaisista aiheista. Eri-ikäisten kanssa ja sellaisten, jotka ei ole omassa kuplassa. Tuntui rohkealta ja kannattavalta, kun voi jutella jonkun päättäjän kanssa. Tuntuu hyvältä, että päättäjät haluavat tulla samaan piiriin meidän kanssa. Jos meitä kuunnellaan, totta kai se vaikuttaa. Sosiaalisuus, avoimuus, luottamus toisiin ihmisiin, rohkeus - niitä olen saanut." Shafi, 22v, Oulu

“Olen oppinut, että jos haluat kertoa jotakin, voit kertoa sen toiselle, olen oppinut luottamaan toisiin. Siitä tulee kevyempi olo. Se, että on saanut kuulla, kun toiset kertovat omia ajatuksiaan, on auttanut myös itse rohkaistumaan ja puhumaan omia ajatuksia. Dialogit on auttanut siinä.” Kafia, 19v, Oulu

“Nuorten yksinäisyyttä käsittelevä keskustelu oli minulle tärkeä: kun keskusteluun tuotiin turvallisemman tilan periaatteet, uskalsi olla haavoittuvainen ja kertoa omia kokemuksia.” Ella, 21v, Oulu



Aloitimme keväällä kumppaniemme kanssa myös uuden kansainvälinen nuorisajohtoisen EU- hankkeen, jonka tavoitteena on edistää nuorten yhdenvertaista osallisuutta ja rauhaa Suomen ja Ruotsin pääkaupunkiseutujen lähiöissä sekä Kreetan kaupungeissa. Keväällä koulutimme kaksikymmentä nuorta aikuista osallistavan ohjaajuuden, kaupunkisuunnittelun menetelmistä ja rauhankasvatuksen teemoista. Kesän ja syksyn aikana kouluttamamme ohjaajat kartoittivat yhdessä nuorisoryhmien kanssa yhteisöllisyyttä, kuuluvuuden tunnetta ja turvallisuutta lisääviä tekijöitä kotikaupunkiensä lähiöissä ja toivat yhdessä alueen nuorten kanssa esille marginaalisten ryhmien näkemyksiä heidän asuinalueestaan.

Idea hankkeeseen nousi nuorten halusta ja tarpeesta saada toimia asiantuntijoina omissa elinympäristöissään ja irrottautua ongelmakeseisestä näkökulmasta liittyen omiin asuin-alueihinsa ja niissä asuviin nuoriin. Hankkeen toiminta-alueet ovat sellaisia, joita media ja päättäjät käsittelevät lähes yksiomaan ongelmälähtöisesti. Nuorille ne ovat paikkoja, joihin he tuntevat kuuluvansa ja joita he kutsuvat kodikseen. Kesätoiminnan aikana kymmenet nuoret oppivat kaupunkisuunnittelusta ja osallistavasta ohjaajuudesta, tarkastelivat yhdessä kaupunkitilaa ja kehittävät uusia visioita alueidensa kehittämiseksi rauhan ja osallisuuden näkökulmasta.

***” Nuoret ovat tulevaisuuden rakentajia, ja heidän näkemyksensä ovat olennaisia, kun muokataan huomisen kaupunkeja ja yhteisöjä. Nuorten kokemukset omasta ympäristöstään poikkeavat usein vanhempien sukupolvi-
en kokemuksista, ja tämä tuore näkökulma on äärimmäisen arvokas. Tässä hankkeessa nuoria ei vain kuunnella, vaan heidän äänensä ja ideansa todella vaikuttavat konkreettisesti. Lisäksi nuorilla on syvällisempi ymmärrys syrjinnän ja vaientamisen mekanismeista heidän arjessaan, ja he voivat tarjota ratkaisuja, jotka aidosti vastaavat heidän tarpeisiinsa. Tämä hanke vahvistaa nuorten osallistumista ja luo perustan tasa-arvoisemmalle ja inklusiivisemmalle yhteiskunnalle.”***

- Adam ja Bilal, Myyrmäessä nuorten kanssa kesän työskennellyt ohjaajapari.

Sisäistä vakautta ja selkeyttä toimintaympäristön muutoksessa

RKI:n jäsenistö koostuu kasvatusalan, rauhanjärjestöjen sekä rauhankasvatuksen arvoihin sitoutuneista yhdistys- ja henkilöjäsenistä. Järjestön toimintaa ohjaa rauhan- ja kasvatusalan asiantuntijoista koostuva hallitus. Hallituksen puheenjohtajana toimi kansanedustaja Inka Hopsu ja varapuheenjohtajana antirasis-tisen kasvatuksen ja ohjauksen tutkija Anne-Mari Souto.

RKI:n hallinnosta ja käytännön toiminnasta vastasivat työntekijät. RKI on moniammatillinen matalahierarkkinen työyhteisö, jonka operatiivinen johtajuus perustuu jaetun johtajuuden käytänteisiin. RKI:ssa työskenteli toiminnanjohtaja Riikka Jalonen, johtavat asiantuntijat Eeva-Liisa Kiiskilä, Hanna Mithiku ja Mari-Anne Okkolin, viestintäpäällikkö Heli Pekkonen,

koulutussuunnittelijat Elina Lauttamäki, Mari Koivistoinen-Pulkka ja Anu Railasto-Moran, Maria Aikio, hankekoordinaattorit Helena Korpela, Mohammed Ali ja Ansa Kilpeläinen, viestintäsuunnittelija Jenni Leppänen ja Leif Hagert sekä järjestökoordinaattori Leeni Toivanen. RKI:n työyhteisöön kuului vuoden aikana myös vaihtuva määrä harjoittelijoita ja työkokeilijoita. Laajaa koulutustoimintaamme toteutti henkilöstömme kanssa kouluttajaverkostoomme kuuluvat kouluttajat. Talous- ja hallintopalvelut järjestettiin jakamalla yhteinen talous- ja hallintopäällikkö Joonas Stenman Nuorten Akatemia ry:n kanssa. RKI tekee parhaansa ollakseen yhdenvertainen ja vastuullinen työnantaja. Vuoden 2024 aikana kehitimme erityisesti harjoittelijakäytänteitämme ja saimme positiivista palautetta esimerkiksi harjoittelijarekrytoinnistamme opiskelijoilta.

“Hei! Haluaisin välittää positiivista palautetta tähänastisesta rekryprosessistanne sekä kiittää kattavasta ja ajantasaisesta tiedottamisesta rekryn kulun suhteen. Olen kuluneen vuoden aikana hakenut useita työ- ja harjoittelupaikkoja ja toisinaan vastauksia saa odotella kuukausia - jos vastausta ylipäättäen kuuluu. Kiitos siis hakijaa arvostavasta viestinnästä, erotuitte tällä kyllä ainakin minun silmissäni positiivisesti muiden organisaatioiden joukosta!”

RKI:n kokoukset ja työhuoneet sijaitsivat Helsingin Hakaniemessä järjestöjen yhteisessä Globaalikeskuksessa. Lisäksi Oulussa työskenteli koulutussuunnittelija ja hankekoordinaattori ja Jyväskylässä toinen johtavista asiantuntijoistamme.

Teimme vuoden aikana koulutusyhteistyötä yli 50 suomalaisen kunnan ja kansalaisjärjestön kanssa sekä läheistä hankeyhteistyötä Turun, Oulun, Jyväskylän, Helsingin ja Itä-Suomen yliopistojen kanssa, ja erityisesti niiden opettajakoulutuslaitosten kanssa. Ammattikorkeakouluista teimme läheistä yhteistyötä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun ja erityisesti sen nuorisotyön kehittämiskeskus Juvenian kanssa rauhankasvatukseen vahvistamiseksi eurooppalaisessa nuorisotyössä.

RKI:lla vuodesta 2020 myönnetty Unescon virallinen kansalaisjärjestökumppanuusasema mahdollisti osallistumisen Rauhankasvatussuositusten toimeenpanon seuraamiseen sekä vaikuttamiseen monipuolisesti rauhankasvatuksellisissa teemoissa YK-rakenteen sisällä.

Kansainvälinen toimintamme yhdisti suomalaiset toimijat yli 30 eri maasta tulevien kasvattajien, yliopistojen, kansalaisjärjestötoimijoiden ja viranomaisten kanssa. RKI:lla on vuodesta 2021 lähtien Erasmus+ -ohjelmaan nuorisotyön sektorilla akkreditointi, joka mahdollistaa kansainvälisen toiminnan vakaan ja varman rahoituksen vuosittain. Vuonna 2024 toteutimme kaikkiaan 20 kansainvälistä opintovierailua, seminaaria ja koulutusta, joihin osallistui yli 200 rauhantyön sekä kasvatus- ja opetusalan toimijaa. Kansainvälistä toimintaa järjestimme vuonna 2024 esimerkiksi Ranskassa, Romaniassa, Kreikassa, Egyptissä, Puolassa, Virossa, Ruotsissa, Portugalissa, Norjassa ja Islannissa. Kansainväliset verkostomme ovat laajat ja mahdollistavat jatkuvan keskinäisen oppimisen ja kokemusten jakamisen yhteistyökumppaniemme kanssa, joka kehittää omaa työtämme ja toimialaamme konkreettisesti.

RKI:n perusrahoitus tuli oikeusministeriön myöntämästä valtakunnallisten rauhanjärjestöjen yleisavustuksesta (46 000 €). Rahoitus pieneni yli 60% edelliseen vuoteen verrattuna ja huhtikuussa saimme tietää Orpon hallituksen lopetta-

van rauhanjärjestöjen rahoituksen kokonaan ja vuoden 2024 jäävän viimeiseksi vuodeksi, jolloin rauhanjärjestöille myönnetään toiminta-avustusta. Lisäksi rauhanjärjestöt leikattiin pois aiempina vuosina saamastamme ulkoministeriön Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisiin linjauksiin ja kansainvälisiin sitoumuksiin liittyvään kansalaisjärjestötoimintaan myöntämistä toiminta-avustusten saajista. Rauhanjärjestöihin kohdistuneet leikkaukset saivat huhtikuussa paljon huomiota kaikissa Suomen suurimmissa medioissa ja niitä kritisoitiin laajasti. Kansalaismielipide on selvästi puolellamme, mutta se ei saanut hallitusta perumaan leikkauksia. Ainoastaan opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä nuorisjärjestöjen toiminta-avustus pysyi pienuudessaan lähes samana kuin aiempina vuosina (13 900 €).

RKI:n tuotot olivat vuonna 2024 yhteensä 1 249 549,74 euroa, joista edellä mainituilla yleisavustuksilla katettiin alle 5 prosenttia. Loput noin 95 prosenttia tuloista koostui yli kahdestakymmenestä hankerahoituksesta, palve-

lu- ja koulutusmyynnistä sekä muusta omasta varainhankinnasta kuten jäsenmaksutuotoista. Yksi isoimmista RKI:n toiminnan rahoittajista on Euroopan unioni ja olemmekin onnistuneet vuodesta toiseen tuomaan Suomeen ja rauhantyöhön runsaasti lisäresursseja uutta luovalla ja merkityksellisellä kansainvälisellä hanketyöllä. Vuoden 2024 aikana meitä pyydettiin kumppaniksi kymmeneen kansainvälisiin hankkeisiin. Sanoimme kyllä niin monelle kuin omarahoitusmahdollisuutemme ja yleisavustusressimme mahdollisti, mutta huoli omarahoitusosuuksien kattamisesta ei mahdollistanut läheskään kaikkiin mahdollisuuksiin tarttumista.

Osaava ja sitoutunut henkilöstö on RKI:n suurin voimavara. Vuoden kokonaiskuluista ylivoimaisesti suurimman osan muodostavatkin henkilöstökulut kattaen 60 % vuoden aikana syntyneistä kuluista. Muita merkittäviä kulueriä olivat materiaalien tuotantokulut sekä koulutusten järjestämiseen liittyvät suorat matka- ja majoituskulut.



"Nyt tunnen, että teemme oikeaa asiaa: meille, opiskelijoillemme, yhteiskunnallemme tehdäksemme maailmasta hieman paremman paikan elää."

